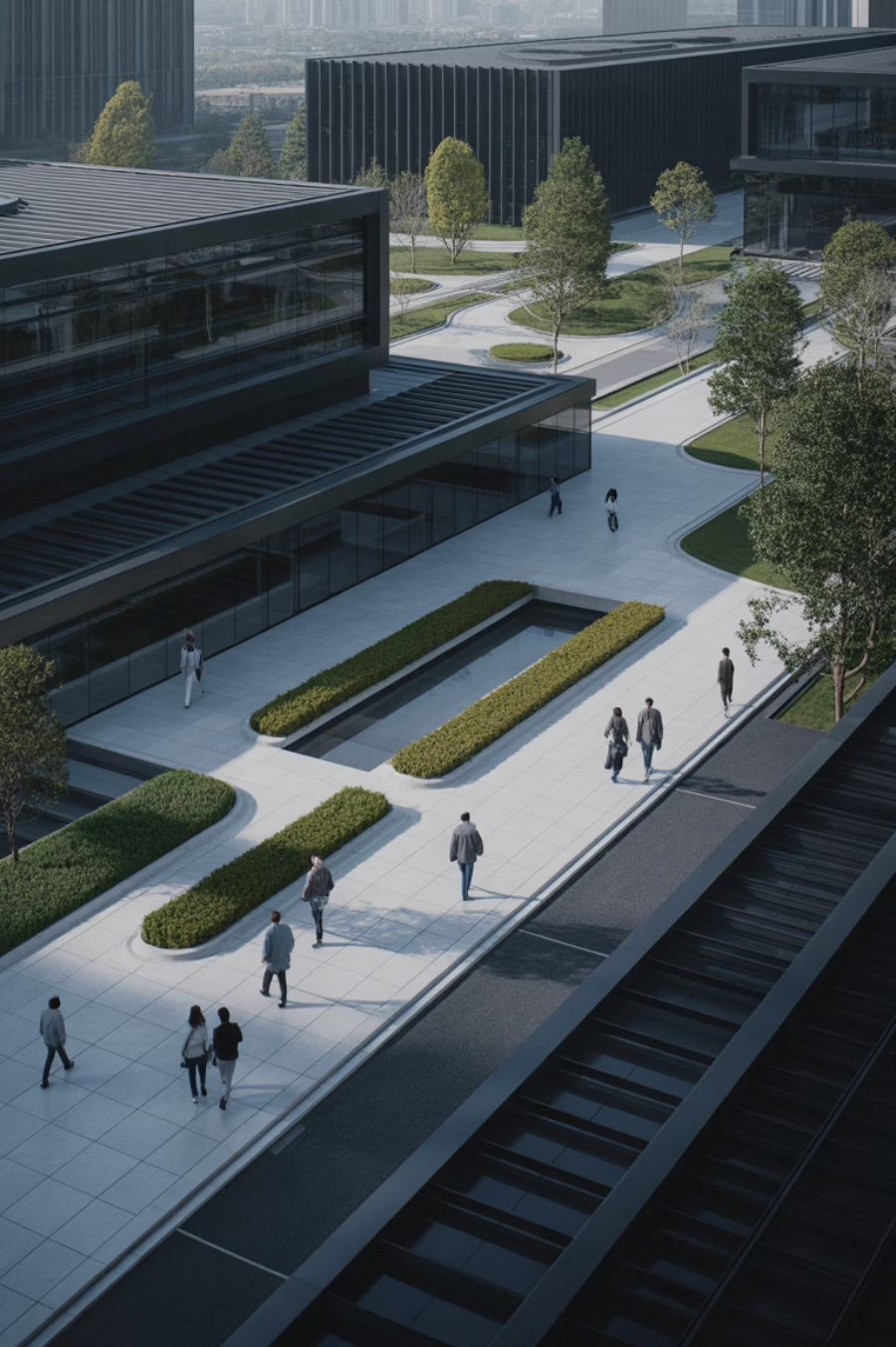

Тема 4. Освітні програми закладів вищої освіти як освітні проєкти в забезпеченні якості вищої освіти

1: Вступ до теми

Визначення освітньої програми

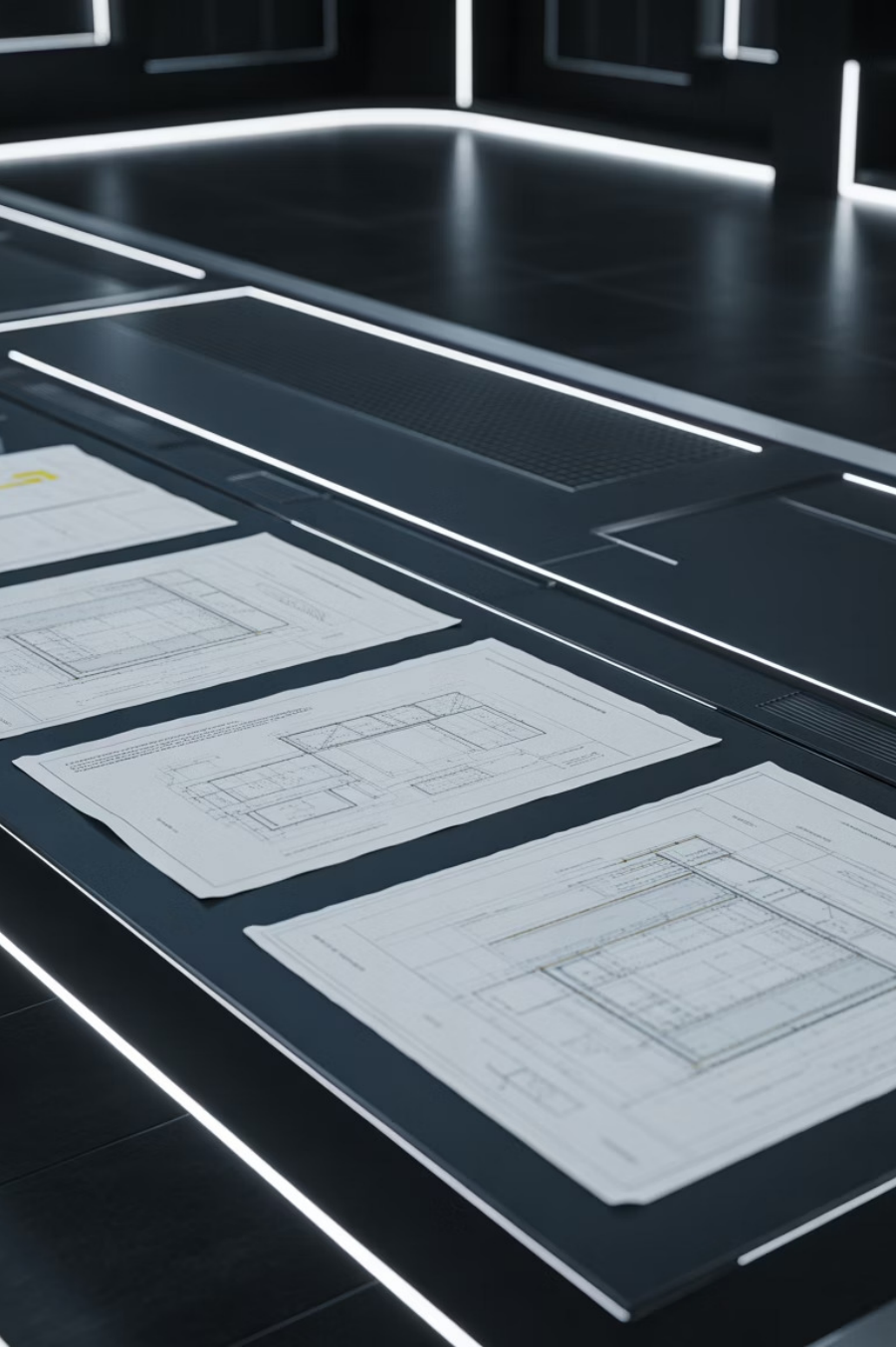
Що таке освітня програма у вищій освіті? Розглянемо структуру та призначення.

Проєктний підхід

Освітня програма як проєкт: цілі, завдання, очікуваний результат та етапи реалізації.

Якість освіти

Значення якості освіти в сучасних закладах вищої освіти України.

Освітня програма – це...

01

Комплексний підхід

Система освітніх компонентів, ретельно спланованих для досягнення конкретних результатів навчання та формування компетентностей.

02

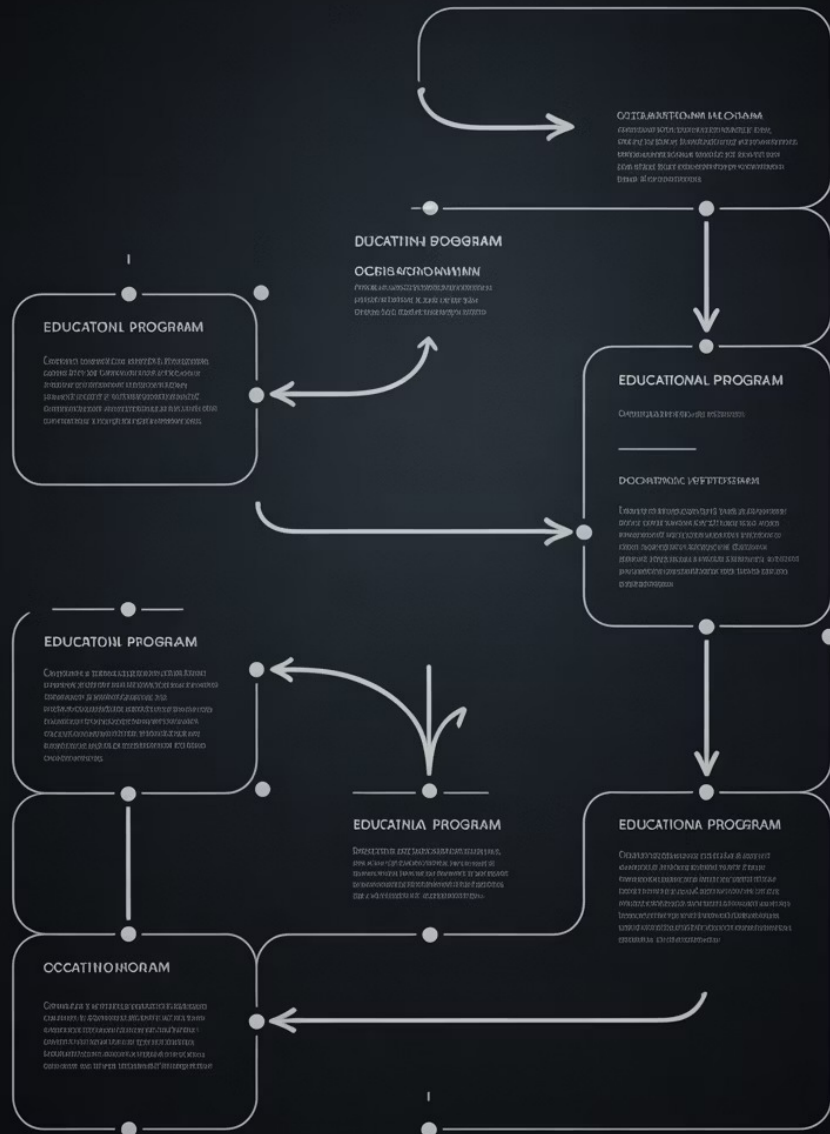
Відповідність стандартам

Програма відповідає державним освітнім стандартам і враховує актуальні вимоги сучасного ринку праці.

03

Основа процесу

Фундамент для формування навчального плану та організації всього освітнього процесу у закладі.

Структура освітньої програми

Ключові елементи

- Чітко визначені цілі навчання
- Структурований зміст програми
- Очікувані результати навчання

Система оцінювання

Механізми контролю якості та вимірювання досягнень здобувачів освіти.

Законодавча база та нормативні документи

Закон України «Про вищу освіту»

Базовий нормативний акт, що визначає правові, організаційні та фінансові засади функціонування системи вищої освіти в Україні.

Положення про акредитацію

Наказ МОН № 686 від 15.05.2024 встановлює порядок проведення акредитації освітніх програм у закладах вищої освіти.

Роль регуляторних органів

Міністерство освіти і науки України та Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) здійснюють нагляд та контроль.

2. Положення про акредитацію освітніх програм: ключові зміни 2024 року

1 Оновлена форма самооцінювання

Запроваджено нову структуру звіту про самооцінювання освітніх програм, що спрощує процедуру підготовки документації.

2 Спрощення процедур

Зменшено адміністративне навантаження на гарантів програм завдяки оптимізації вимог до документів.

3 Підвищення прозорості

Посилено механізми відкритості та підзвітності закладів вищої освіти перед суспільством та стейкхолдерами.

Акредитація освітніх програм: що це і навіщо?

Суть процесу

Акредитація – це процес офіційного визнання відповідності освітньої програми встановленим стандартам якості вищої освіти.

1

Репутація ЗВО

Підвищення авторитету закладу

2

Довіра здобувачів

Гарантія якості для студентів

3

Стандарти якості

Відповідність змісту, кадрів та ресурсів

Регуляторні органи якості освіти

НАЗЯВО

Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти – незалежний орган, що здійснює акредитацію програм.

МОН України

Міністерство освіти і науки формує державну політику у сфері вищої освіти та наукової діяльності.

3. Освітня програма як освітній проєкт: концептуальні підходи

Основні компоненти освітньої програми

Обсяг навантаження

Загальна кількість кредитів ЄКТС, необхідних для завершення програми, розподілена за роками навчання.

Вимоги до вступників

Кваліфікаційні критерії та умови прийому на навчання за освітньою програмою.

Перелік дисциплін

Структурований зміст навчальних курсів із обґрунтованою логікою їх послідовності.

Форми організації

Методи та формати проведення навчальних занять, практик та контрольних заходів.

Внутрішня система забезпечення якості освіти в освітній програмі

Контроль та оцінювання

Механізми систематичного моніторингу та вимірювання результатів навчання здобувачів.

Залучення учасників

Активна участь студентів і викладачів у процесі постійного удосконалення програми.

Зворотний зв'язок

Використання аналітичних даних та опитувань для прийняття управлінських рішень.

Цикл забезпечення якості освіти

Планування

Визначення цілей та стандартів

Реалізація

Впровадження освітнього процесу

Оцінка

Аналіз досягнутих результатів

Корекція

Удосконалення програми

QUALITY ASSURANCE CYCLE FOR CONTINUOUS IMPROVEMENT

Роль вченої ради та керівника ЗВО у затвердженні освітньої програми

Типові освітні програми та їх використання

Типові програми МОН

Затверджені Міністерством освіти і науки типові освітні програми служать базою для розробки власних програм у ЗВО.

Адаптація під ЗВО

Заклади мають можливість адаптувати типові програми під специфіку, місію та стратегічні цілі університету.

Спрощена процедура

При використанні типових програм без суттєвих змін немає потреби в додатковому погодженні з МОН.

Навчальний план як конкретизація освітньої програми

Призначення плану

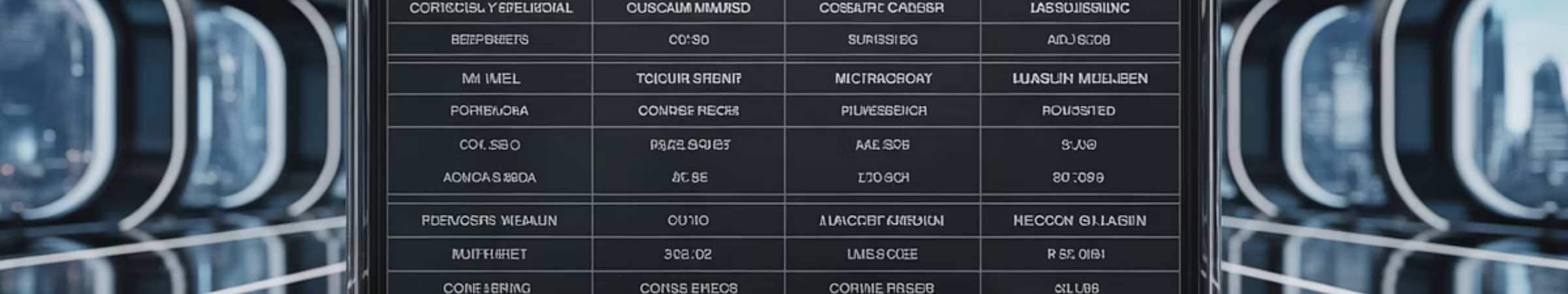
Навчальний план деталізує освітню програму, визначаючи конкретну структуру та організацію навчального процесу.

- Розподіл дисциплін за семестрами
- Визначення форм контролю
- Баланс теорії та практики

Ключові параметри

План встановлює чіткий розподіл навчального навантаження, включаючи аудиторні години, самостійну роботу та практичні компоненти.

Враховує наукові та дослідницькі компоненти для формування професійних компетентностей.

CORICISL YEBELIOAL	CUSCAUM MIMMSD	COSELRFC CADBSR	LASSOJISGIMC
BEZPBWETS	CO:SO	SURISSIEG	AIDJ SGOB
MI IMEL	TCICUIR SRENIF	MICTRACBOAY	LUASLIH MUEJLEN
PORTEMORA	CONRSE RECKR	PILVESSEICH	ROMOSTED
COI.SBO	PAKESQJBT	AAE.SOB	SJJO
AOMCAS #BDA	BC SE	LTOGCH	BO:OGG
PDEMOSRS WEMUN	OUHO	ALACCBGJMEUIN	HECCON GJLAGIN
MJIFFI#HET	30B:02	LMESCOEE	R SE OIBI
CONE #BRING	CONSS EMECS	CORIME PRSEB	CL LBB

Структура навчального плану

Приклад розподілу навчальних дисциплін за семестрами з визначенням кількості кредитів ЄКТС, форм контролю та типів занять.

240

Кредити ЄКТС

Загальний обсяг програми бакалавра

35

Дисциплін

Середня кількість навчальних курсів

8

Семестрів

Тривалість навчання

Освітні програми різних рівнів вищої освіти

Доктор філософії

Освітньо-наукові програми третього рівня з акцентом на проведення оригінальних досліджень та розвиток наукових компетентностей.

Магістр

Освітньо-професійні та освітньо-наукові програми другого рівня для поглибленої підготовки та спеціалізації.

Бакалавр

Освітньо-професійні програми першого рівня для здобуття базової вищої освіти та фундаментальних компетентностей.

Кожен рівень має специфічні вимоги до змісту, обсягу, результатів навчання та методів викладання.

Взаємозв'язок освітніх програм із ринком праці

Співпраця з роботодавцями

Активне залучення представників бізнесу та громадських організацій до формування змісту освітніх програм.

Затребувані компетенції

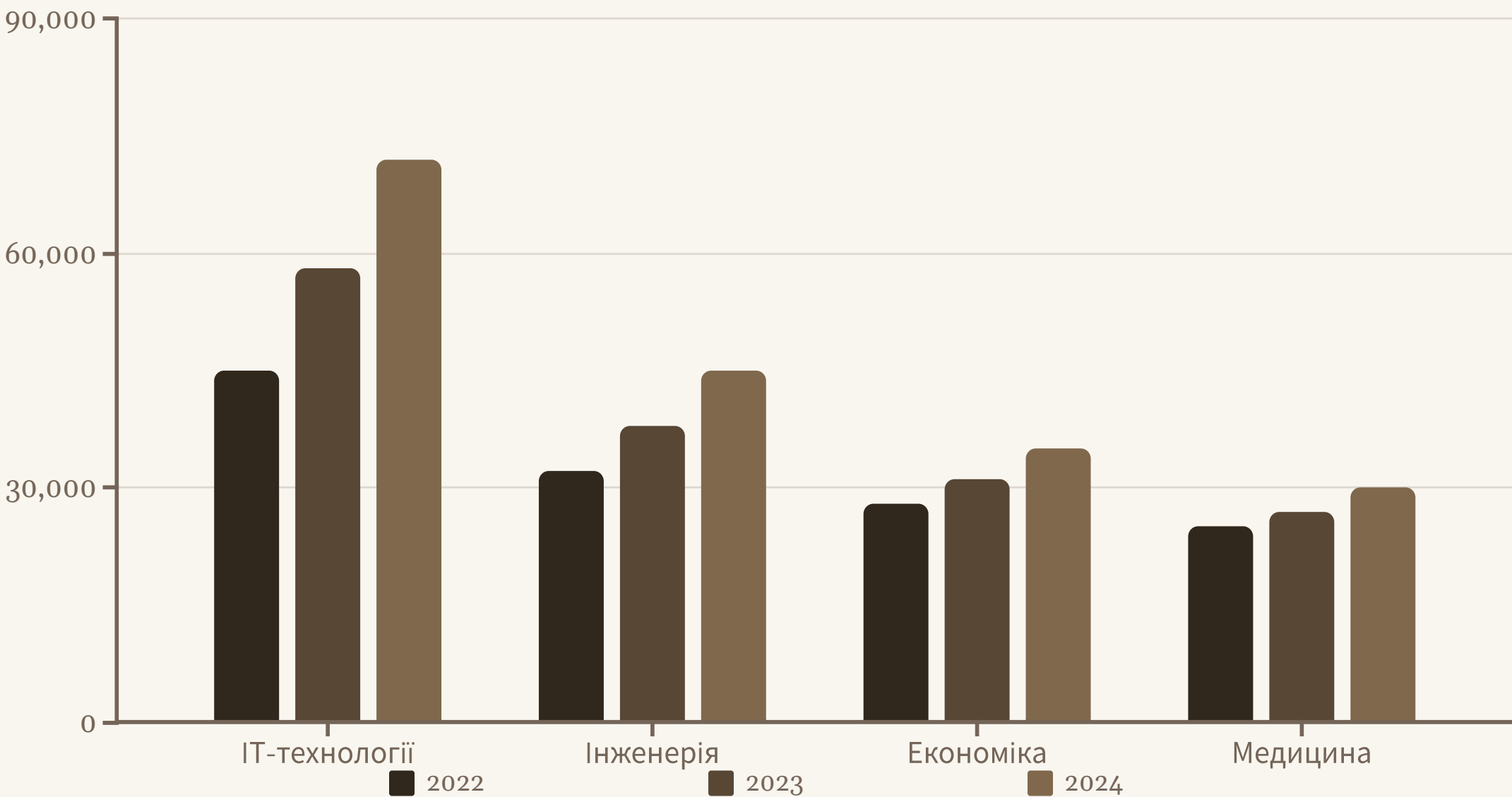
Програми враховують реальні потреби ринку праці, формуючи компетентності, необхідні сучасним роботодавцям.

Регіональна адаптація

Приклади успішної адаптації освітніх програм під специфічні потреби регіонів та місцевих економічних кластерів.

Попит на фахівців за спеціальностями

Графік демонструє стабільне зростання попиту на фахівців у галузі інформаційних технологій, інженерії та економіки протягом останніх років.

Впровадження інноваційних методів у освітні програми

Активні методи навчання

Використання кейс-стаді, проблемно-орієнтованого навчання, проєктної діяльності для розвитку критичного мислення.

Цифрові технології

Інтеграція дистанційного та змішаного навчання, використання LMS-платформ та інтерактивних інструментів.

Залученість студентів

Підвищення мотивації через інноваційні підходи, гейміфікацію та персоналізовані траєкторії навчання.

Внутрішній аудит якості освітніх програм

Систематичний підхід

Регулярний моніторинг та самооцінювання освітньої програми є необхідною умовою підтримання високих стандартів якості.

- Плановий аналіз документації
- Опитування стейкхолдерів
- Аналіз статистичних даних

Експертна оцінка

Залучення зовнішніх експертів з галузі, міжнародних консультантів та представників професійних асоціацій.

Коригування програм на основі результатів аудиту та рекомендацій експертів.

Етапи внутрішнього аудиту

01

Підготовка

Формування аудиторської групи та визначення критеріїв оцінювання

02

Збір даних

Аналіз документації, опитування та інтерв'ювання учасників процесу

03

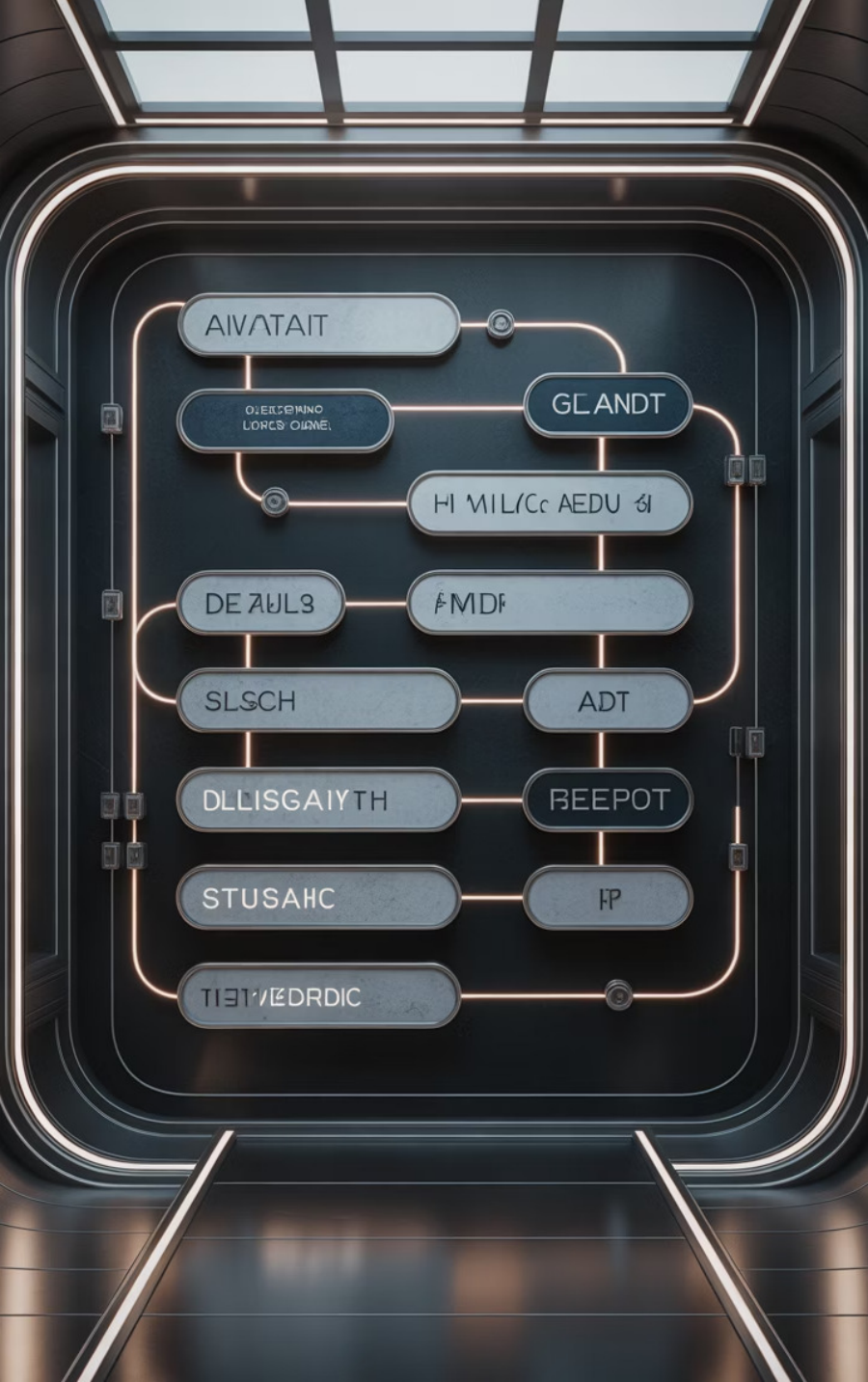
Оцінка відповідності

Порівняння фактичного стану з встановленими стандартами

04

Звіт та рекомендації

Підготовка висновків і пропозицій щодо покращення програми

4. Виклики та проблеми у розробці та впровадженні освітніх програм

1

Кадрові обмеження

Недостатня кількість висококваліфікованих викладачів, особливо у інноваційних галузях, ускладнює реалізацію сучасних програм.

2

Ресурсна база

Обмежені фінансові та матеріально-технічні ресурси для систематичного оновлення навчальних матеріалів та лабораторної бази.

3

Динаміка ринку

Складність швидкої адаптації програм до стрімких змін вимог ринку праці та технологічного прогресу.

Роль студентів у забезпеченні якості освітніх програм

Зворотний зв'язок

Систематичні опитування, анкетування та робота в комісіях з якості освіти дозволяють врахувати думку студентів.

Участь у розробці

Студенти беруть активну участь у процесі коригування та вдосконалення освітніх програм через представництво в робочих групах.

Студентське самоврядування

Органи студентського самоврядування виступають ключовим партнером у забезпеченні якості освітнього процесу.

Міжнародні стандарти якості освітніх програм

Європейські стандарти (ESG)

Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area встановлюють спільні принципи забезпечення якості.

Болонський процес

Ключова роль у формуванні сучасних освітніх програм через уніфікацію структури, кредитну систему та мобільність.

Українські стандарти якості вищої освіти гармонізовані з європейськими вимогами, що забезпечує міжнародне визнання дипломів.

Болонський процес: географія співпраці

48

Країн-учасниць

Європейський
простір вищої освіти

25

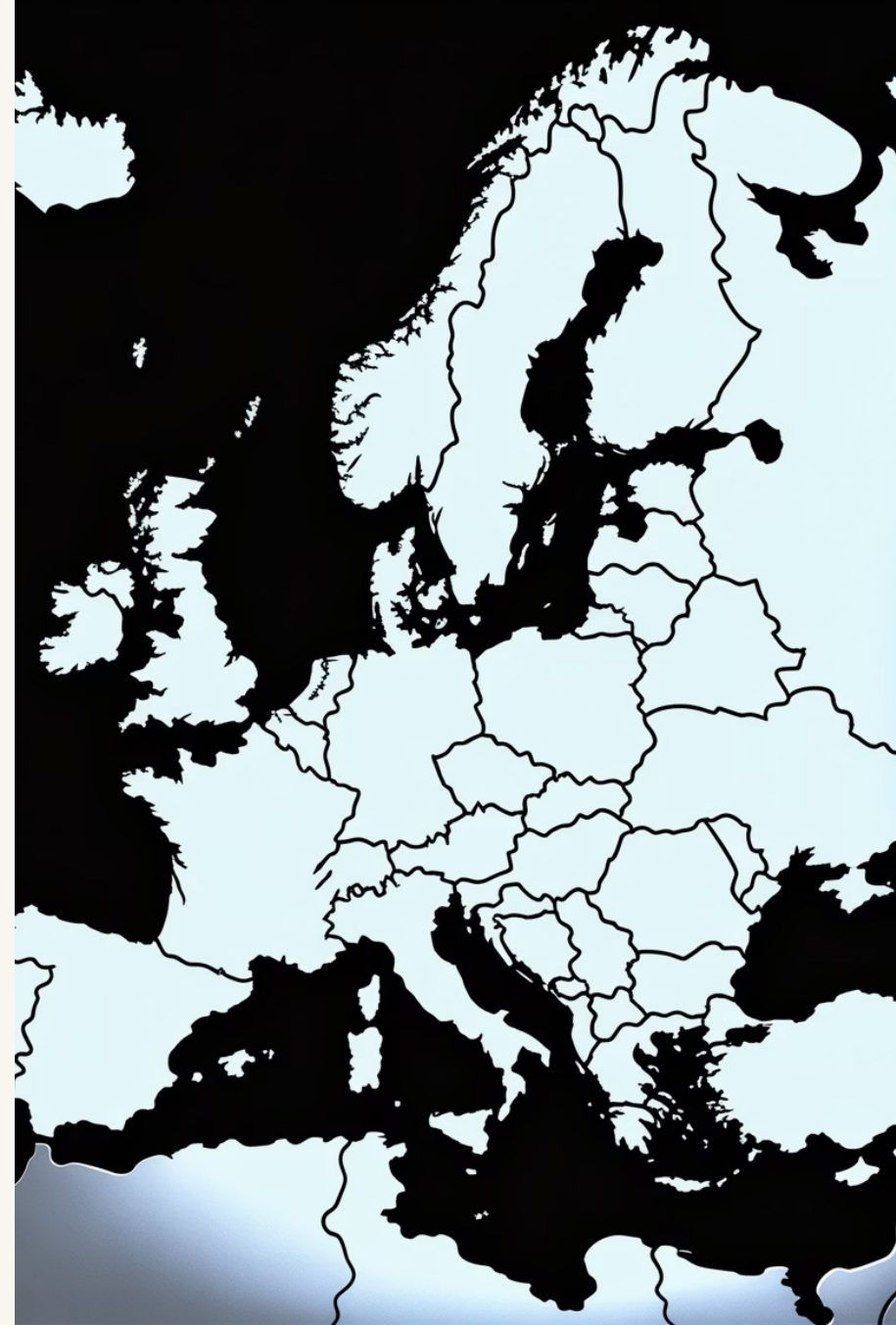
Років

Від початку процесу
(1999)

1

Спільна мета

Створення
конкурентоспромож
ної системи

Інструменти забезпечення якості: від навчальних результатів до компетентностей

1

Визначення результатів навчання

Чітке формулювання очікуваних знань, умінь і навичок, які здобувач повинен опанувати після завершення програми.

2

Компетентнісний підхід

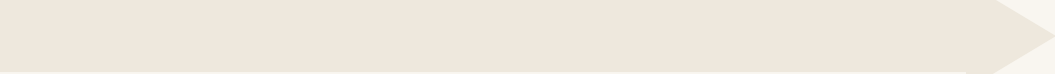
Проектування освітніх програм на основі компетентностей, необхідних для успішної професійної діяльності.

3

Методи оцінювання

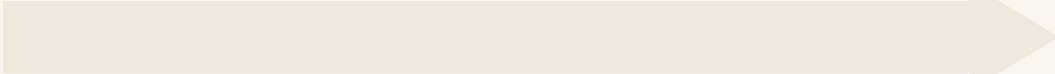
Розробка валідних інструментів для вимірювання та оцінки рівня сформованості компетентностей здобувачів.

5.Процес розробки освітньої програми: покрокова інструкція

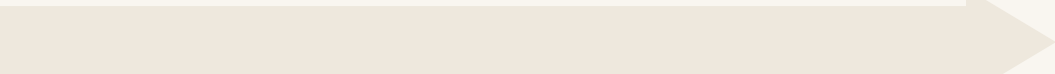
Аналіз потреб

Дослідження ринку праці, запитів стейкхолдерів, тенденцій галузі та існуючих програм конкурентів.

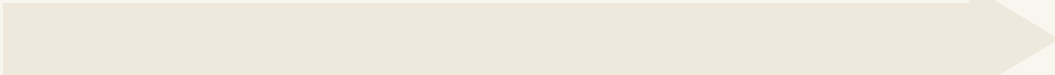
Формування цілей

Визначення місії програми, цільової аудиторії та очікуваних результатів навчання.

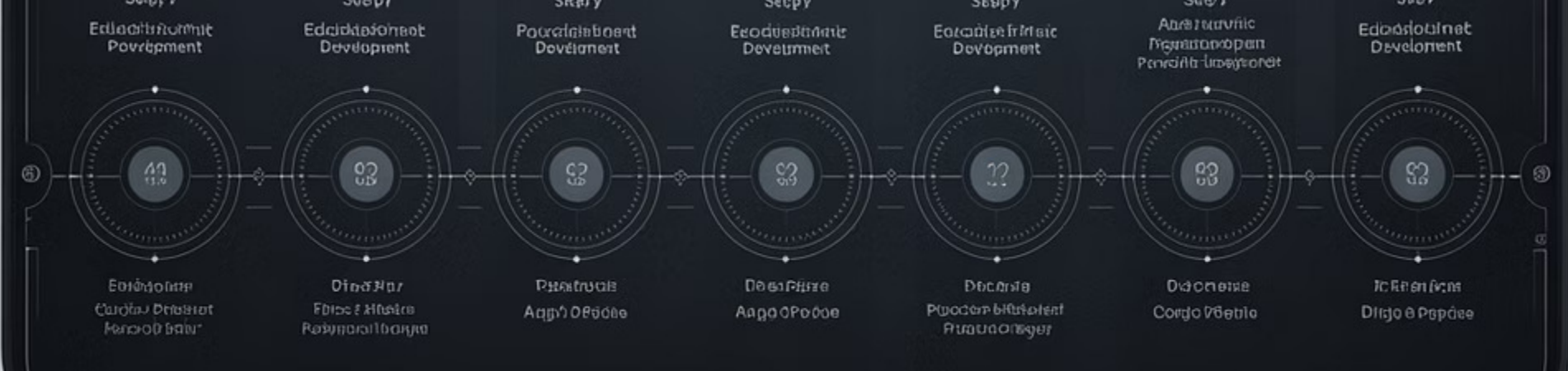
Визначення змісту

Структурування навчального матеріалу, вибір дисциплін та встановлення логічної послідовності.

Затвердження

Проходження необхідних процедур схвалення та офіційне впровадження програми.

Дорожня карта розробки програми

Підготовчий етап

- Формування робочої групи
- Аналіз контексту та потреб
- Консультації з експертами

Етап реалізації

- Написання документації
- Узгодження зі стейкхолдерами
- Офіційне затвердження

Взаємодія з роботодавцями та стейкхолдерами

Залучення експертів

Представники галузі активно долучаються до розробки змісту освітніх програм, забезпечуючи їх актуальність.

Спільні проєкти

Організація стажувань, практик та спільних навчальних проєктів для студентів на базі підприємств.

Відгуки роботодавців

Систематичний збір та аналіз зворотного зв'язку від роботодавців як основа для удосконалення програм.

Приклади інноваційних освітніх проєктів із залученням бізнесу

Програми подвійних дипломів

Партнерство з міжнародними університетами та компаніями для видачі дипломів двох закладів.

Практичні кейси від компаній

Інтеграція реальних бізнес-завдань у навчальний процес для розвитку практичних навичок.

Партнерські лабораторії

Створення спільних центрів компетенцій та дослідницьких лабораторій на базі ЗВО.

Практична підготовка майбутніх фахівців

Переваги для студентів

- Реальний досвід роботи в галузі
- Можливість працевлаштування
- Формування професійних навичок

Переваги для бізнесу

- Доступ до талановитих кадрів
- Вплив на зміст освітніх програм
- Зменшення витрат на навчання персоналу

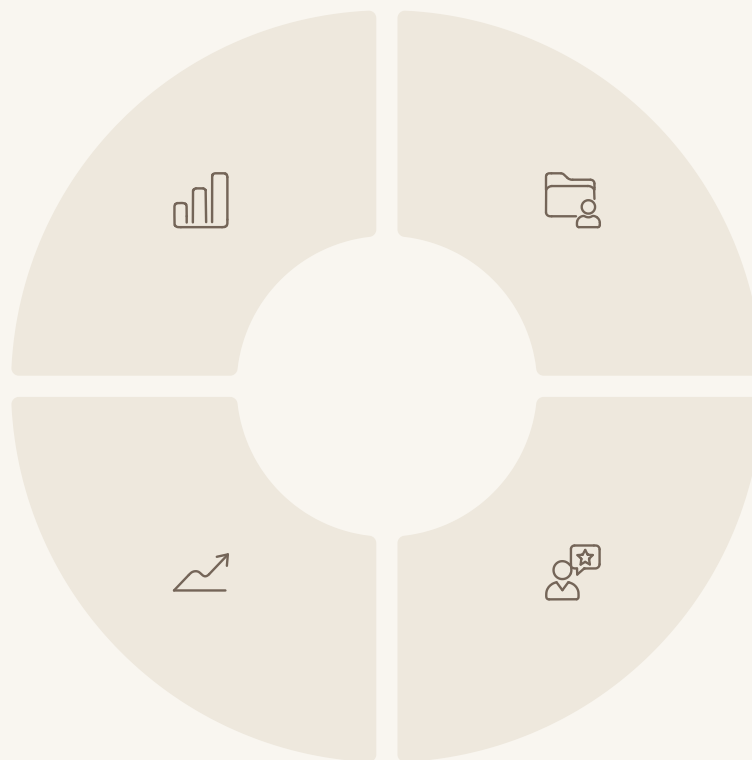
Моніторинг та оцінка ефективності освітніх програм

КРІ програми

Ключові показники ефективності:
успішність, працевлаштування,
задоволеність студентів

Удосконалення

Використання результатів
моніторингу для покращення змісту
та методів навчання

Збір даних

Систематичний аналіз статистики
про успішність випускників та їх
кар'єрний розвиток

Зворотний зв'язок

Опитування випускників та
роботодавців щодо якості
підготовки

Використання цифрових платформ для управління освітніми програмами

Автоматизація процесів

Системи електронного документообігу оптимізують адміністративні процедури та зменшують часові витрати.

Платформи зворотного зв'язку

Спеціалізовані інструменти для збору відгуків від студентів, викладачів та стейкхолдерів.

Аналітичні інструменти дозволяють відстежувати динаміку показників якості в режимі реального часу та приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Функціональність цифрових платформ

85%

Економія часу
На адміністративних
процедурах

24/7

Доступність
Цілодобовий доступ
до даних

100%

Прозорість
Відкритість
інформації для
учасників

Перспективи розвитку освітніх програм як освітніх проєктів

Сталий розвиток

Інтеграція принципів сталого розвитку та інклюзивності в освітні програми

Міждисциплінарність

Акцент на міждисциплінарних зв'язках та гнучких освітніх траєкторіях

Компетенції майбутнього

Розвиток критичного мислення, креативності, цифрової грамотності

Заклучення: Освітні програми – ключ до якісної вищої освіти

Освітня програма – це живий проєкт, що постійно розвивається та адаптується до викликів сучасності.

Спільна відповідальність

Заклади вищої освіти, викладачі та студенти несуть колективну відповідальність за підтримання високих стандартів якості.

Виклики сучасності

Глобалізація, цифровізація та динаміка ринку праці створюють нові виклики для освітніх програм.

Можливості для зростання

Сучасне освітнє середовище відкриває безмежні можливості для інновацій та вдосконалення.

A futuristic, dark blue stage with glowing white lines and a screen displaying "THANK YOU". The stage has a curved, modern design with horizontal and vertical light strips. The floor is reflective, showing the stage's structure. The background is a solid dark blue.

THANK
YOU

Дякую за увагу!

Запитання та обговорення

Відкриті для ваших питань,
коментарів та пропозицій щодо
теми лекції.

Контактна інформація

Для подальшої співпраці та
консультацій з питань розробки
та акредитації освітніх програм.